

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Három évre	18 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitlér“ rovatban
közlendő cikkek soronkin
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:
Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyitléri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1884. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásárhelyt a kiadó-hivatalban, Csik-Szeredán Szabó Albert könyvnyomdájában. Az előfizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre, lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Teendők a kolerával szemben.

Csik-Somlyó, 1884. július 7.

Az egész művelt Európát remegésben tartja a Franciaországban kiütött, vagy szaktudósok állítása szerint Ázsiából behozott kolera.

És csodálkozhatunk-e ezen? Az európai nagyhatalmasságok már évek óta azon töprengenek: miként lehetne egy oly solidaris viszonyt teremteni, mely az állandó békét létesítene és egyszersmind előmozdítaná az emberiség szaporodását, az anyagi gyarapodást, a közjólét emelkedését?

Egy pár kereskedelmi hajó, vagy talán épen a helyi viszonyok, Franciaország két nevezetes városában lehetővé tették, hogy az ázsiai kolera befészkelje magát, hogy egész Európát, sőt abban még bennünket is remegésbe ejtsen.

Félni épen úgy mint futni sügyen, de hasznos.

Ezidő szerint azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a félelemből folyó előintézkedésekkel talán — de csak talán! — magunkat ezen borzasztó ragálytól megoltalmazhatjuk.

Most tehát csak félhetünk, mert távol van még tőlünk a veszedelem; de épen azért kell úgy a belügyminiszter, mint ennek folytán keletkezett és esetleg következő törvényhatósági rendeleteket és intézkedéseket komolyan venni és lelkiismeretesen teljesíteni, mert azok elhanyagolása és nem teljesítése nemcsak az egyesekre, hanem az egész országra, sőt országokra is romlást hozhat,

miáltal az egész emberiség veszélyeztetve lenne.

Spanyolország, Olaszország, Algier és Románia szoros zár alá tették magukat.

Nekünk ez idő szerint ilyen intézkedésekre nincs szükségünk; de igen is kíváncsi, hogy a felsőbb intézkedéseket a legnagyobb pontosság és lelkiismeretességgel végrehajtsuk, mert ha egyszer mi hozzánk is bekerül: félni már késő lesz, futni pedig nem lesz hova.

Elismeréssel vettük, hogy az országos övintézkedések már megtették; örömmel olvastuk és hallottuk, hogy Csikmegye érdemes alispánja már körrendeletileg intézkedett; sőt kedvesen fogadtuk, hogy Csik-Szereda városban a rendelet ki is lett hirdetve. Más községek, legalább számos község, még ennyire nem haladott.

És ugyan mi ennek az oka? Az alispán mindenütt nem lehet jelen, de ne nem is tudhat mindent. Hol vannak a szolgabíró urak? — Ezekről sem kívánhatjuk, hogy minden község udvarát rendre járják és a kiadott rendelet foganatosításáért ott ellenőrködjének. Ott vannak azonban a körjegyzők, ott a községi bírák és ezektől méltán megvárhatjuk, hogy legalább ily kényes és veszélyes időben több gyorsaságot és még több erélyességet fejtsenek ki.

És ha itt sem nyerünk elégtételt, — mi történik akkor? — Mire való minden községben a pap? mire a kántor? mire a tanító? — Szabad-e behunyt szemmel nézni ezek esetleges mulasztását az intelligens egyéneknek? —

Ily körülmények között előjáró úgy mint nem előjáró hivatala van arra, hogy a rendeletek, sőt még azonkívül is netalán szükséges intézkedések minél gyorsabb megtételét és végrehajtását sürgetessék és ellenőrizzék.

Mindez pedig elkerülhetlen szükséges; mert számos községet tudnánk megnevezni, — mit ez idő szerint még nem teszünk, — hol évek óta sem voltak a sánczok kellőleg kitakarítva; a föld színére épített ürülékszékelyek nyilásain kaktusz virágok kandikálnak ki, a trágyadombok a galambbugos kapukon át mutogatják párolgó csucsait az utcán járó-keleőknek, a szemétdombok messziről jelezik a madarasi ipar romladványait.

Igy volt ez eddig és így van még ma is

Nem bánjuk, nem szólunk ellene, bárha máskor sem tartjuk helyesnek; de jelen körülmények között, midőn az effélék leginkább elősegíthetik a ragály befészkelését, midőn mindenütt s így

minálunk is meg vannak téve az óvintézkedések, meg legalább papiron: méltán megvárja a társadalom, az állam, meg a törvényhatóság ellenőrködő közegei, mint minden egyes társadalmi egyén, hogy a rend és tisztaságra kiváló gond fordíttassék, hogy úgy az illetékes, mint ezek hiányában a jogosított egyének részéről a legnagyobb erély fejtsék ki az indító okok eltávolításánál.

Igy legalább nyugodt lélekkel várjuk be mindazt, mi esetleg reánk is ki van mérve.

Szerecsen.

Külföld.

A konferencia tárgyalásából a külvilágba semmi sem hat ki; azért igen jelentős egyik konferenciái tag az a nyilatkozata, hogy a konferenciának nagyon rossz következményei lehetnek. Waddington Párisba utazása összekötöttesben van azokkal a kifogásokkal, a melyeket Blignières, a francia pénzügyi tanácsos tett. E kifogások oly terjedelműek, hogy egész ellenindítvány is kitelik belőlük és tanulmányozásukhoz hosszabb idő kell. A Daily Telegraph szerint Blignières már a számadatok helyességét is kifogásolta s így a külügyi hivatal kénytelen volt Kairóba táviratozni némely pénzügyi iratok végett. A hatalmaságok felfogása közt állítólag igen nagy különbség van. Így Blignières kétségbe vonja, hogy a kamatláb leszállítása egyáltalán szükséges volna s ép ezért az egész konferencia alapját kétségbe vonja. Ellenben Angliát Németország támogatja e tekintetben, szintén a kamatláb leszállítást követelve; a kamatláb leszállítását főleg az új kölcsönre nézve ajánlja.

A berni szövetségi palotában augusztus 4-től 9-ig a nemzetközi béke-konferencia fogja üléseit tartani. A konferenciát az angolországi nemzetközi társaság s az 1882-ki brüsszeli konferencián kinevezett bizottság hívja össze. A hat ülés mindegyikén egy-egy kiváló politikus, az európai nagy államok egy-egy tagja fog elnökölni. A konferencia főképp a nemzetközi választott bírók, a tengeri csatornák semlegesítésével, a nemzetközi bíráskodással és a nemzetközi lefegyverzéssel fog foglalkozni.

Minő befolyása van a rossz házi nevelésnek a családra és a társadalomra?*)

Irta M. Székely János.

Jelige: A milyen a család, olyan a társadalom. Félmértel.

A legközelebbi mult időig az emberek azon balga hitben voltak, hogy eleget tettek teljesen szülői kötelességüknek, hogy gyermekeiket egy tökéletes élet folytatására teljesen képessé tették, ha azoknak

*) Ezen művet, mely a háromszékmezei tanítótestület által 3 arany pályadíjjal lett kitüntetve, a szerző szíveségéből közöljük. A kitűnő, sok szakismerettel írt pályamunkát melegen ajánljuk a szakemberek, tanügybarátok és érdeklődők figyelmébe. Szerk.

fejét teletömötték mindenféle tudománnyal s tekintet nélkül akkor is azoknak — mint Bacon magát kifejezi — viszonylagos értékére. Szóval: a szülők csak rideg tudósokat akartak az ifjúságból képeztetni, de arra még csak nem is gondoltak, hogy a társadalomnak inkább van szüksége nemes jellemű, a szép- és jóért lángoló, önzetlen tagokra, mint érzéketlen bölcseszekre. A lélek tehetségei közül csak az ismerő tehetség fejlesztését vették célba, míg a szívnemesség és jellemképzés mostoha bánásmódban részesültek, pedig: „Nincs szerencsétlenebb, sőt néha alábbvaló teremés a világon, mint a nagy ész, melynek a jellem meg nem felel“ — mondja Br. Eötvös; és: „Egy maroknyi erkölcsi élet felér egy kéve tudománnyal“ — írja Spencer H.

Azonban ez nem azt teszi, hogy a multban nem voltak kimagasló nemes jellemek; igenis voltak; csak hogy vajon azok nem tartoztak-e a ritka kivételek közé, vagy pedig ezeket is, saját maguk káráért, nem az élet iskolája edzette és köszörlötte-e oly fényessé? Vagy végül: ha a mult idők nevelés-rendszere nem lett volna oly egyoldalú, vajjon a szellemi és anyagi lét, az erkölcsi állapotok nem volnának-e kielégítőbbek, mint jelenleg? . . .

A gyermekek s az ifjúság nevelésének a jelzett s ahhoz hasonló ferde rendszerével azonban leszámolt a kor szelleme, de még nem alakította át s bizonyára még nagyon is későre fogja átalakítani az emberek fogalmait s innen van az, hogy habár az iskolai nevelési rendszer javult és folyton javul is, de a családok 80—90%-ának mai nevelése is határozottan hibás, sőt rossznak mondható; szóval a házi nevelés még csak csigalépéssel sem csoszog az iskola után, hanem inkább azt gátolja, hátráltatja kitűzött céljának elérésében.

És mi az iskola célja? . . . A növények összes tehetségeinek együttes, összhangzó és oly irányú képzése, fejlesztése, mely őket a társadalomban egy tökéletes élet folytatására, rendeltetésük betöltésére képessé teszi. S miután e szerint az iskolának mint kis társadalomnak célja a nagy társadalomával összeesik: világos, hogy a mi az iskolát céljának elérésében gátolja, az a nagy társadalomnak is hátrányára van. Az iskolát pedig céljának elérésében leginkább gátolja a rossz házi nevelés. Kimondhatjuk tehát, hogy a rossz házi nevelés mind az iskolára, mind a társadalomra káros és hátráltató befolyással van. Részletezzük.

I. A rossz házi nevelés az iskolára káros befolyással van, mert:

1. Népszerűtleníti azt. Minden tanító jól tudja, mert van elég alkalma keserves tapasztalatokat szerezni, hogy minő Isten átka egy tanítóra s iskolájára nézve egy rossz nevelésű gyermek. Még ha egy volna, annak a javítása, a sok ferdeségről való elszoktatása is nem csekély gondot adna. Hát mikor özőnével van! Az egyik kényes, a másik makacs, a harmadik hazug vagy verekedő, a negyedik erkölcselenségre hajló, a szeméremérzetet sértő beszédű, rakoncátlankodó vagy rest stb. stb. Az ilyenekkel mit tegyen a tanító? . . . Világos, hogy megjavítás végett elpróbál mindent szépen, mivelten, de igen soknál nem ér célzt; azért a betegség minőségéhez mérten keserű or-

vosságot is kell, hogy alkalmazzon, s e miatt a legtöbbször az ilyen családok és az iskola között kiüt a harc és a háború. Hiában igyekszik a tanító megértetni, hogy a gyermek érdeke kívánja, hogy a megszokott ferdeségekről, hibákról leszoktassa. A legtöbb elfoglalt szülő, részint majom-szeretete, részint elfoglaltsága és dologhoz nem értése miatt, még újabb megsértődik, s ha eddig legalább közönyös volt, ezután már nyílt ellensége lesz az iskolának s minden alkalmat felhasznál, hogy a különben sem nagyon rokonszenves nevelés ügyét még népszerűtlenebbé tegye.

Es fájdalom! a tapasztalat azt bizonyítja, hogy ezen a téren működni — ki elég műveletlen arra — nagyon halálos talaj; s azt, hogy miért van így, nagyon szépen megmagyarázzák Br. Eötvös következő szavai: „Institutiók lehetőleg rövid idő alatt felforgathatnak s csaknem csodás erővel átalakíthatnak minden külvilágot, de nem az emberek fogalmait; s innen a veszély, mely minden intézményt fenyeget, ha azok a kor szükségének ugyan megfelelőek, de nem az emberek fogalmainak.”

Mily szép és fontos hivatásuk volna az iskolászekeknek, a családok conservatív gondolkodását az iskola hasznának, czélszerűségének magyarázásával, megértetésével helyesebb utra terelni, ha nem viseltetnének ők maguk is a legtöbbször az iskola iránt ellenszenvvel, s ha nem volnának ama minősíthetetlen balga hitben, hogy őket azért állították oda, hogy — miután hivatalból nekik a dologhoz érteni kell — a tanítás menetét felülvizsgálják s időnként kötekedjenek. Pedig az iskolászekeknek éppen az volna legfőbb kötelességük, hogy a jelzett irányban működjenek, mert ma bizony „maga a társadalom, a családok összesége nem ápolja valami nagyon derengő meleggel az iskolát, az ellenségeskedésben nem megy ugyan tovább a tétlen közönyösségnél; de hát az iskola nem ezt várja, ennél egyebet, és igen sokat vár a társadalomtól: érdeklődést, mely cselekszik, figyelmet, mely támogat, s segítséget, mely erősít” — mondja (—énus) a „Család és Iskola” 1882. évi 17. számában. Könnyű tehát az elfoglaltságnak a népiskola népszerűtlenségével herostratusi diadalra tenni szert!

2. Sisiphusi munkára kárhoztatja az iskolát. Ismeretes dolog, hogy a legtöbb családnál a gyermekeknek mindent megengednek; semmitőlük rossz néven nem vesznek. Erkölcstelen beszédért, csinos hazugságért, — melyet elmésségnek neveznek — egy-két krajozártnak zsebre rakásáért, édessegre elköltéséért még csak meg sem szólítják. Ha szakértő figyelmezteti, azt felelik: „Még kicsiny, majd elszokja.” Ha már ilyen s ehhez hasonló gyermekekkel telik meg az iskola s kiegészítésül még a kényesség is hozzájárul a felhozottakhoz, világos, hogy a tanítónak első kötelessége lévén az erkölcsi alapon való nevelés, ezen ferde s hibás szokások elhagyására kell, hogy legfőbb gondját fordítsa; de van-e ki működésében támogatása? Lehet-e az ilyen családra valamit építeni? Határozottan nem; sőt a legtöbbször, a mi az iskolában el van tiltva, azt a családban megengedik s ha a tanító „elmésségnek” kereszttel hazugságért vagy más hibájáért a gyermeket megbünteti, a legtöbb gondatlan szülő otthon éppen a gyermek előtt szidja össze-vissza a tanítót. Lehet-e ily család gyermekét helyesen nevelni? Hiszen: „Ha mindjárt az iskola a legjobb példával jár is elől, még sem fogja a nevelés czélját, t. i. a bölcseséget és erényt teljesen elérhetni, ha csak a ház és a társadalom hasonlóképp jó példát nem mutatnak” — mondja Lederer A. — „Mindenekelőtt a ház, iskola és társadalom kölcsönösen támogassa egymást, nehogy az egyik tényező megrontsa azt, a mit a többi nevelés által jóvá tenni hajlandó volna” — írja csakugyan Lederer. Csak a család és iskola együttesen nevelhet; ha a család kineveti, a mi az iskola előtt szent; megengedi, a mit ez megtilt: akkor az iskola czélt soha se ér, minden működése sisiphusi munka. S fájdalom! bizony pedig ez igen sok esetben így van.

(Folytatása következik.)

A kolera.

Toulonból jelentik e hó 5-iké kelettel: Huszonnégy óra lefolyása alatt 140 kolera-betegülés és tizenhét kolera-halálos eset fordult elő. A provensei gyümölcs behozatalára vonatkozó tilalom nagy elégtelenséget kelt, minthogy ez által egy jelentékeny kereskedelmi ágat tesznek tönkre. A marseilleiek az ennek következtében beállott kereskedelmi pangás miatt el vannak keseredve.

A marseillei Revil Marseillais igen sötét képét adja a helyzetnek. A kikötőmunkások az éhség miatt azzal fenyegetőztek, hogy mindent fölperzszenek; egyuttal panaszkodnak a miatt, hogy hiányoznak a kellő hivatalos felvilágosítások. A Pharo-kórházban még a rendőröknek és orvosoknak is megtagadják az engedélyt arra, hogy bemehessenek. A jezsuiták Monacóból Toscanába költöznek.

Toulonban jul. 5-én estétől 6-án délelőttig tizenöt ember halt meg kolerában.

A papolczi jégvihar.

Papolcz, 1884. július 6.

Mit vétett, oh uram! e község lakosága tenéked oly nagyot, hogy e miatt kicsinyt, nagyot, ártatlant, bűnöst, gazdagot és szegényt egyformán tiprál el minden reményeivel és fosztád meg mindennemű veteménye és gabonájától, melylyel nyomorult életét kell vala, hogy fenntartsa.

Ha irigy szemmel nézték és talán sajnálták tőlünk a szomszéd községek lakói, hogy silány határunkon, melyet langvaszorgalmu néped megmivelt, a szokottnál reményteljesebb módon, szépen fejlődött a rozs és a buza aranykalásza: te megmutatád hatalmatod egy pár órai idő alatt megsemmisítéd azt teljesen. És most azokat is meggyőzhetted, kik irigy szemmel nézték, hogy csak megmutatád áldásodat, de meg is vontad azt tőlünk s ma már nincsen. Megmutatád hatalmatod; és most segélyre szorult e község népe.

Midőn e sorokat írjuk, már husz órája, hogy a vihar elmúlt, a rétet és az őszhatár háromnegyed részét jég takarja. Ott, hova a jeget az ár összehajtotta, még harmad napig sem fog elolvadni.

A vihar szombatn délután három óra tájban kezdődött, másfél óráig tartott s ez alatt képes volt a felhő kebeléből mogyoró, dió-s még nagyobb alakban térdig erő jeget bocsátani határunkra. Hogy e nagy mennyiségű jég mekkora kárt tett, elképzelhetik olvasóink.

Nincs és nem is lesz élelmünkhez gabonamű, marháink számára takarmány; nem lesz, miből magunkat fenntartsuk, adónkat fizethessük. Bizalommal fordulunk törvényhatóságunkhoz, mikép adóink ezen évre leendő elengedésének kieszközölése mellett mindazon földmivelőink részére, kiknek őszgabonájuk teljesen megsemmisített és különben is a létfenntartás nehéz küzdelme nyomja vállalkait: legalább a magas kormánytól annyit kieszközölni méltóztatnék, hogy vagy vetőmagot, vagy vetőmagra való kaphassunk a magas államkincstártól, mert különben sokan kénytelenek leszünk még meglevő csekély birtokunkat eladni, és ki kell vándorolnunk létünk fenntartása végett.

Hogy a társadalom mennyire fogja enyhíteni nehéz napjainkat, nem tudjuk; de hogy a segély jól esik, az bizonyos.

Alattirt, ki a papolczi területen dühöngött borzasztó jégesőnek tanuja voltam, arról a következő részletes tudósítást adhatom:

Július hó 5-én (szombatn) vidékünkön szép derült idő és tikkasztó hőség uralkodott. A Kárpátok végbércein minduntalan sötét felhők tornyosultak, melyek a hegyek ormain — a mennyire kivehető volt — kisebb-nagyobb mértékben le is hullottak eső-cseppekben. Délután egy és fél óra tájban a Bodza-vám felé a sűrű sötét felhőn kívül már nagyobb eső is mutatkozott, mely — habár a léghuzam keletről nyugatra nyomult — Orbai-szék rónái felé közelgett. Egyszerre csak rövid idő alatt a pákái és

barátosi határok felett is elterjedvén, félóra alatt azokból egy roppant sötét felhő képződött. Mig ezen felhő a vész szálait fonta felénk szakadatlan mennydörgések és villámlások között az eső a Bodza-vám felől. De alig hogy a zágoni bérceket eltakarta szemeim elől az ömlő zápor: a felettem levő sötét felhőből — mint egy villámütésre — kezdett nagy cseppekben hullani az eső. Ezt követte rögtön borsó, később mogyoró s végre még diónál is nagyobb alakban hulló jég, mely tartott másfél óráig. A tér, melyen a borzasztó elem dühöngött, kiterjedt Papolcz községére, a papolczi felső határra, mely tavaszival van bevetve, a papolczi középhatárra, mely őszhatár volt jelenleg és a papolczi rétre, továbbá Páké községnek s ugy Barátosnak is a papolczi határ felőli határrezeire. Midőn a vészfelhő teljesen kimerült, a papolczi középső (öszvél bevetett) határreze kilencztized része és a rét, mely nagyjából tavaszival van bevetve, térdig erő jég által volt borítva, ugyszintén a község nagyobb része is. Az ár csak úgy rohant s mindent sodort magával.

Ma, midőn e sorokat írom, még a községben a kertek és épületek mellett, ugyszintén a középső határon és réten, mint személyesen meggyőződtem, — a vihar után husz órával — még jég által van a hely borítva, sőt a hol az ár összenyomta, még három napig is fog tartani a jég, oly csomók vannak belőle.

Papolcz községében a vetemények, a határon és kaszálókon minden termény teljesen meg van semmisülve.

A papolczi határon a kár megközelíti a 30-40 ezer forintot legalsó számítás szerint.

A kiket a mezőn, munkaközben talált a vihar, mind szederjes testrészekkel jöttek haza.

Bede Károly.

Levelezés.

Csikmegye.

A „Székelyföld” tek. szerkesztőségének.

Csik-Szereda.

Becses lapja 53. számában Gyergyó-Szentmiklósról „kitiltott lap” czim alatt megjelent közlemény valótlannak nyilvánítjuk, mert kaszinónk választmányi ülésén a „Székely Nemzet” kitiltására indítvány se tétetett, s a választmány ily kitiltó határozatot nem hozott. Annyi áll, hogy a választmány, tekintettel a pénztár állására, némi lapoknak s ezek között a „Magyar Korona”, „Magyar Polgár” és a „Székely Nemzet”-nek jaratását ideiglenesen beszüntette; ezt azonban a kiültással azonosnak venni nem lehet.

Ugyanazért tisztelettel felkérjük ezen nyilatkozatunknak közzétételére.

Gyó-Szentmiklós, 1884. július 4-én.

Juhász Károly,
titkár.

Lázár Menyhért,
elnök.

Készséggel adunk helyet ezen helyreigazító nyilatkozatnak; mert ebből csak arról győződünk meg, hogy a „Székely Nemzet” társszerkesztője, illetve elődünk által beállított gyó-szentmiklósi tudósító ur nemcsak a „Székely Nemzet”-et igyekezett felültetni, hanem bennünket sem értesít úgy, miként a tudósító tiszt megkövetelné. Épen azért tisztelettel kérjük T. N. I. barátunkat, sziveskedjék — mint elődünk — a nekünk juttatott örökségért töredelmes szívvvel elzengeni — a „mea culpa”-t. Szerk.

Színészet.

Kézdi-Vásárhelyt szombatn Ohnet „Vasgyáros” czimű kitünő színműve került színpadra. A szerény czim alatt egy remek szerzetű, érdekes helyzetekben gazdag darab-bal ismerkedett meg a község és pedig az összes szereplők dicséretére legyen mondva, kitünően sikerült előadásban. A vendégművész ur ma is nagy hatással szerepelt; Derblay nemes jelleme hatalmasan, erőtelje-

sen domborodott ki páratlan művészi alakítását. Kovács ur fejthetett ki több művészetet shakespeare-i szerepeiben, de elmondhatjuk, hogy soha rokonszenvesebb nem volt, mint ma. A község ma is jelenetünkben ismétlődő frenetikus tapsokban adott lelkesültségének kifejezést. Várady Rózsa (Claire) kitünően játszott. Játékában mély érzés s drámai hev nyilvánult. A község gyakran kihívta és megtapsolta. Földesi ur, Fábiánné, Várady Ibolyka és Hegyi jól játsztak.

Vasárnap Jókai Mór „Dózsa György” czimű kitünő drámája adatott. E mű közelről érdekel minket székeleyeket, a mennyiben a hős megyénk szülötte volt s mégis, daczára ennek, csak középszámu község jelentkezett, mit azonban mi korántsem a lelkesültség hiányának tudunk be, — mert hisz annak ellenkezőjét községünk eléggé bebizonyította — hanem csupán annak, hogy a furdó-évad beálltával a színházlátogató község részben elutazott. E. Kovács ur mint Dózsa György is teljes diadalt aratott; alakjának plasztikai szépsége, a tökéletes művészi játék egyaránt hódítottak. Kihívás, taps és virág jutalmazá ma is a művészt, ki eddigi működésével oly nagyon meghódította a község szívét. Földesi ur kifogástalan alakban mutatá be Szapolyait. Gondos játéka ügyes, képzett színészre vall. Várady Ibolyka (Hegedűs) igen kedves jelenség volt. Az általa előadott szavalatok fényesen sikerültek. Várady Rózsa, Lendvay, Váradyné és Várady Emma kitünően játsztak.

Kedden E. Kovács Gyula vendégművész jutalomjátékát „Toldi Miklós” adatott. A mai előadást valóságos ünnepélylyé varázsolta át a község, mely a művész iránti lelkesültségének fényes ovációkban a tetszésnek ezernyi jeleivel adott kifejezést. Mi részünkről sem nagyobb és diszesebb közönséget nem láttunk, sem művészt iránt több rokonszenvet nem tapasztaltunk városunkban. Kovács ur remek alkotásaival annyira meghódított itt minden szívet, rövid vendégszereplése alatt annyira kedvenchévé lett a községnek, hogy a lelkes ováció teljesen indokolva van. A színpadra kilépő művészt dörgő tapsvihar és éljenzés fogadá s a diszesnél diszesebb virágcsokrok ellepék a színpadot és ez minden felvonás nagyobb jeleneténél így történt, a művész némelykor alig tudott a tetszés-zajtól szóhoz jutni; szóval községünk a mai napon a művészt oltárára egy szép áldozatot hozott. Előadás után tisztelői egy szűkebb körű bankettet rendeztek tiszteletére, melyen mintegy 25-ön vettek részt. Ügyes, talpraesett toasztokban ugyancsak nem volt hiány, melyek nagy részben az ünnepelt művészt illették. A kedélyes mulatságnak a derengő hajnal vetett véget.

A vendégművész még csak egyszer fog fellépni és pedig csütörtökön „Othello”-ban. Ezen remek művet, melyben a vendégművész a fővárosi színpadokon nagy tetszés mellett szerepelt, a legmelegebben ajánljuk a község pártfogásába.

0.

Apróságok.

— A csiksomlyói posta-ügy több mint fél éve ellátatlanul hever, jóllehet az újabb időben felállított posta-állomások között a legtöbb jövedelmet ígért és ezen község a legtöbb igényt is tarthat hozzá. Mint hírlík, a pályázó ellen van némi kifogás. Hogy lehet azonban ez ellen kifogás, mikor az igazgatóság — nem tudjuk, minő szempontból — csupán a 120 forint kezelési díjra hirdet pályázatot s a szállítási zsiros konczot visszatartja. A közügynek s a közvéleménynek ezzel ugyan semmi köze; de méltán megvárhatjuk azt, hogy egyes érdekek titkoszerű előmozdításáért az érdekelt községek háttérbe ne szoríttassanak, hanem vagy hirdettessék a kezelési és szállításra vagyis postamesterségre pályázat, vagy pedig legyen az igazgatóság a honorariumhoz mért vállalkozóval megelégedve. Igaz ügyünk érdekének gyorsabb eljárását kérünk.

— Kézdivásárhelyi id. Jancsó Samuel, az 1848—9-ki szabadságharcz bajnoka, ki 12

csatában vett részt, hol meg is sebesült, városunk köztisztvisletében álló polgára, folyó hó 3-án elhalt. Temetése folyó hó 5-én ment végbe közszékvét mellett. Az agg honvéd hült tetemeit 6 fia vitte ki a sirkertbe, kik mindnyájan kiszolgált katonák s a legkisebb közülök jelenleg is mint tüzér szolgál. Taraczk-lövések között szállították az agg harcra hamvait örök nyughelyére. Béke poraira!

— **A magyar-román határrendező bizottság** összes magyar és román tagjai Nagy-Szebenbe érkeztek. A bizottság magyar tagjai ugyanazok, kik a múlt évben is működtek; a román tagok a következők: Boristeanu és Pencovicu tábornokok, és Rolan százados. A határ bejárása Szeben és Hunyadmegyékben veszi kezdetét és innen a Dunáig fog haladni.

— **Szentiványi Miklós**, Háromszékmegye főjegyzője, e napokban tartotta eljegyzését hatolykai Potsa Gizella kisasszonnyal, a háromszéki előkelő körök egyik művelt és legszebb tagjával.

— **Halálozás.** Babarczy Ferenczet, Háromszékmegye adófelügyelőjét, nagy vesztés érte. Neje, Kászony Mari, f. hó 5-én meghalt. Béke poraira! — A gyászjelentés így hangzik: „Babarczy Ferencz, Háromszékmegye kir. adófelügyelője, mint férj, — özv. Kászony Istvánné szül. Christoph Anna, mint édes anya, fájdalomdult kebellet tudatják, hogy a forrón szeretett hitves, a jó és engedelmes gyermek Babarczy Ferenczné szül. Kászony Mari életének 27-ik boldog házasságának 7-ik évében, f. hó 5-én, este fél 10 órakor, a haldoklók szentségének felvétele után, néhány napig tartó kínos szenvedések következtében jobb létre szenderült. A megboldogultnak hült tetemei a helybeli róm. kath. templomban f. hó 7-én d. e. 10 órakor tartandó engesztelő szent miséelőzót után beszenteltetnek és azonnal Brassóba indíttatnak, hol d. u. 4 órakor fognak ismételtén beszenteltetni és néhai édes atyja mellé a róm. kath. sirkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Az örök világosság fényskedjék neki! S-Szentgyörgy, 1884. július 5-én.“

— **A medvék hatalmasan fenyegetik** a Hargitába kihajtott házi állatokat. A napokban a madarasi részben egy lovat megették. A Hargita madarasi részében a pásztorok eddigelő három medvét láttak, melyek őket izgatott figyelemre kényszerítik.

— **A csikscmlyői fürdő**, mely most két éve az ottani intelligenciából alakult részvény-társaság által igen jó móddal lett felépítve, folyó hó 7-től kezdődőleg a közönség használatára nyitva áll. Fürdő-jegyek Száva Gergely ur kereskedésében válthatók. Fürdeni lehet reggel 8 órától kezdve d. után 6 óráig minden időben.

— **Görgényben** előkészületeket tesznek a trónörökspár fogadására. A Görgény vize által okozott gátszakadás következtében a Stefánia-sziget körül a víz elapadván, a gát javításához erélyesen hozzáláttak. A park rendbehozásán is serényen munkálkodnak.

— **A nagyszzebeni jogakadémia megszűntetése.** Ő császári és apostoli királyi Felső-gének múlt évi november hó 16-án Gödöllőn kelt legfelső elhatározása értelmében, a nagyszzebeni állami jogakadémia alkalmas időben és módon megszüntetendő lévén, ezennel közhírré tétetik, hogy a nevezett jogakadémián a most következő 1884—85. tanévre a jogi pályára most lépni kívánók többé fel nem vétetnek s az I. évfolyam nem fog megnyitattatni. A II. III. és IV. évfolyamra lépni kívánók egyelőre még felvétetnek, s ez évfolyamok megnyitattván, azokban az előadások, ugyszintén az alap-és államvizsgálatok az eddigi mód szerint folynak, önként értetvén, hogy az elmúlt tanévben végzett, de az I. alapvizsgálatot júniusban le nem tett első éves hallgatóktól az első alapvizsgálat is elfogadtatik.

— **Zabolai** levelezőnk írja a következő sorokat, melyek az ottani gazdasági viszonyokra szomorú világot vetnek. „Egyik elemi csapást a más váltja fel. Előbb a nagy szárazság, azután a hideg okozott nagy kárt terményeinkben; s most, midőn azon kevés füvet, mi a szárazság miatt nagyon silányul fejlődhetett, le akartuk takarítani, egyszerre

az ár tönkre tette. Rétünk egészen víz alatt áll, úgy annyira, hogy bármily időjárás következék is aratás előtt, nem tudunk a szénakészítéshez fogni; s így még azon reménytől is, hogy ha szénatermésünk kevés lesz is, legalább a sarjatermés fogja némileg pótolni ezen hiányt: megfosztattunk. Határainkat az egerek nagy mértékben dézmálják, különösen a buza- és árpa-földeken pusztitnak nagyon; némely föld termésének egy negyede le van tarolva az egerek által; s még mennyi kárt okoznak aratásig! E mellett a szegény földmivelő nép mennyi kárt vall barmaiban! Nem számítva a betegségben elhullókat, itt Zabola község erdős területén 40—50 darab állat tétetik kárba a vad által évenként. Nagy kár, hogy a magas kormány bár itt a Kárpátok közvetlen szomszédságában fekvő községeknek nem engedélyezi a szabad vadászatot. Sz.“

— **A földmivelés-, ipar- és kereskedelem-ügyi** m. kir. miniszter, f. évi 28,631. sz. alatt a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához. Gyakori az eset, hogy az állatok elhullása, vagy kiirtása alkalmával az eljáró állatorvosok és az ezeket helyettesítő emberorvosok egyszerűen csak jelzik a betegséget, a melynek következtében az állat elhullott vagy kiirtatott, a helyett, hogy tüzetesen látleletet vagy bonczleletet vennének fel, mely nélkül különösen peres esetekben a felülvizsgáló testület határozni képtelen. Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy az állatorvosokat és az ezeket helyettesítő emberorvosokat utasítsa, hogy valamely állat kiirtásánál avagy pedig peres kérdésekben, a kórisme egyszerű megnevezésével soha meg ne elégedjenek, hanem minden ily esetben tüzetes látleletet, illetőleg bonczleletet vegyenek fel s az abban pontosan és lelkiismeretesen leírt tünetekből vezessék le a kórismét, hogy így a felek vagy hatóságok kezében marandó nyoma legyen annak: miféle körtünetek vagy kóros változások alapján mondatott ki a kórisme.

— **Népkert-nyitás.** A cs.-szeredai népkert folyó hó 5-én este nagy ünnepélyességgel lett megnyitva. Romfeld A. sörgyáros jelen alkalommal úgy, mint általában, mindent elkövetett, hogy a nagy közönség várakozásának megfeleljen. A népkert igen csinosan van berendezve, legalább a csikszeredai viszonyokhoz képest, s ebből kifolyólag nem ok nélkül részeltette az intelligencia illő pártolásban. Az időtöltés igen kedélyes volt s csakis a reggeli órákban ért véget.

— **Ragadós-e a kolera?** Albert Delpit írja a párisi Figaróban a következő emléket 1832-ből: „Nagyapám, Grésely doktor, ki akkor harminczöt éves volt s kórházi orvos, meglepő dolgot beszélt nekem. Egyik kórházban a betegápolók elvesztették bátorságukat. Mindenik azt hitte, hogy a kolera feltétlenül ragadós a beteggel érintkezésre, a mi addig nem is volt megezőfolva. Hiszen még ma-nap is igen eltérő a vélemények e tekintetben. Néhány betegápoló azzal fenyegetődzött, hogy ott hagyja hivatalát és az orvosok közel voltak ahhoz, hogy segítség nélkül maradnak magasztos kötelességük teljesítésében. Ekkor egy segédorvos (a nevét már elfelejtettem) oly hőstetre határozta el magát, a mely csodálatosabb, mint a csataterék minden vitézsége. Volt a kórházban egy menthetetlen kolera-beteg. A fiatal orvos meztelenre vetkőzött, oda feküdt az ágyba a haldokló mellé s ott maradt a szerencsétlennel egész éjen át. Másnap a betegápolók a kolérást halva találták az ágyban. A segédorvos pedig föl-kelt és nyugodtan azt mondta az ápolóknak: „Nos, látják, nekem semmi bajom!“ Dupuytren még az nap este meghozta a becsület-rend keresztjét a tudomány hősének.“

— **Mi okozza az esőt?** Az ideai abnormis időjárás alkalmából Dr. Angerstein Vilmos német tudós egy meteorológia tüneményre figyelmeztet, mely nem új ugyan, de a jelenlegi körülmények által ismételtén igazoltnak látszik lenni. Dr. Angerstein azt mondja ugyanis, hogy alapos megfigyelés által meg van állapítva, hogy ez év közepén a változó időjárás mint egy mindig visszatérő jelen-ség kezd mutatkozni, hogy minden nyolec vagy tizenkettedik esztendő igen mérsékelt

légmérsékkel s annál több esőzéssel foly le. Ilyen hűvös és esős év volt az 1830, 38, 50 61 és 71-ik. A szabályszerű visszatérésből azt a következtetést lehet levonni, hogy itt egy természeti törvény és valamely alapos ok működik közre, hogy ez a tünemény a napfoltokkal összhangba hozható, melyek a közbeeső 8-tól 12 évi időközben a maximumot érik el, mely mximumot a közbeeső időköz utolsó felében, tehát a 4. vagy hatodik év elmúltával a minimum váltja fel. Az 1829, 37, 48 60, 70, 82-ik évek voltak azok, melyekben a napfoltok maximuma megállapított. A mint mondvá volt, voltak azonban felette nedves és hűvös évek is s ezek voltak az 1830, 38, 50, 61 és 71-dik. Tehát 1829-től 70-ig mindig azok voltak a hűvös és nedves évek, melyekben a napfoltok maximuma konstátáltatott. E jelenségek összehasonlításából következtetve, az 1832-ik évi maximalis napfoltu évre következő 1833-ikinek szinte nedvesnek és hűvösnek kellett lenni. Az 1833-ik év azonban nem volt az s a helyett az 1834-iki volt olyan, úgy mint az 1848-iki hasonló évre a hideg és nedves év nem 49-ben, hanem 50-ben állott be. Dr. Angerstein szerint tehát e nyáron folytonos hideg esőre számíthatunk, valamint előre tudhatjuk, hogy a ránk jövő tél kemény lesz.

— **Rabszolgák ára Braziliában.** Az emberiség és a 19-ik század szegényére a rabszolga szó még mindig nem üres fogalom. Még vannak területek, hol az ember a baromiaság színvonalára süllyesztetik alá s épen ugy adás-vétel tárgyát képezi, mint akármely más portéka. Braziliából érkezett hírek szerint, mozgalom indult meg, mely a rabszolgák felszabadítását célozza, mely mozgalom híre az ottani földbirtokosokat s egyzersmind rabszolga-tulajdonosokat nagy rémületbe ejtette. A felszabadítás híre a rabszolgák árában oly rohamos esést eszközölt, hogy eddig 3000 frt értékű rabszolga most alig 100 frtra becsültetik. A földbirtokosok rémülete különben igazolt, mert ők a rabszolgák elvesztésével földbirtokuk értékét is veszítik, mert ott a föld rabszolga, vagyis munkás kéz nélkül nem sokat ér. Tekintve, hogy Brazília oly természeti előnyökkel van megáldva, hogy ott a föld magas munkabért képes volna megbírní s számtalan oly foglalkozás kínálkozik még a bevándorlóknak, mely igen jövedelmes existenciát biztosítana: a braziliai kivándorlás most oly kérdés, mely méltán magára vonhatja a figyelmet s próbára teheti a vállalkozási kedvet.

— **A maóri király a brit muzeumban.** A maóri király a múlt héten meglátogatta a brit muzeumot. A tátozált fenségnek épen 16 perczre volt szüksége, hogy áttanulmányozza a műkincseket, természetrajzi tára-kat, könyvtárt és egyéb apróságokat. Először az olvasóterembe lépett, körülnézett és — a lépcsőkön tovább szaladt a felső emeletre. Ott is keresztülvágtatott a termeken, míg az egyiptomi terembe érkezett. Kíváratára megmutattak neki legy muniát. A király rémülten szögze tekintetét a begyantázott egyiptomira, ki mindannak daczára, hogy már vagy 4000 éve halott, roppant félelmet gerjesztett benne. Egyszerre elkezdett ordítani: „buh-buh, put-put“, aztán sarkon fordulva, futott, a merre csak futhatott, le a lépcsőn, ki a muzeumból. Csak itt mert hátratekinteni. Semmi kérés, semmi kincs nem birta volna rá a visszatérésre. Később meglátogatt egy zongoragyarat, mely sokkal inkább fölkellette érdeklődését, mint a brit muzeum minden lim-lomja összevéve.

Irodalom.

A Ráth Károly által szerkesztett „Kiállítási Lapok“ június 30-ki, 14-ik száma megjelent a Deutsch M.-féle műv. intézet kiadásában a következő tartalommal: Mit — miképen kell kiállítani? (III.) Ruházati ipar. — Mennyi iparos kiállító jelentkezett az országból? — A fővárosi kiállítók a főbb iparágak szerint. — Az élőállatok nemzetközi időleges kiállításának részletes programja. I. — Kiállítási Krónika: Hazai és külföldi vállalkozók. A végleg elfogadott bejelenté-

sek közzététele. Szekrények. Olcsó tömeges elszállásolások. Az írók nemzetk. kongresszusa. Bécsi butorkiállítás. Külföldi kiállítások stb. — A képesítéshez kötendő kézműiparágak jegyzéke. — A „Kiállítási Lapok“ 1—14 számainak tartalma. — Képek: Szekrények a ruházati csoport számára.

A magyar zene kedvelőinek figyelmébe! A „Magyar Dal-Album“ czimű egyetemes magyar népdalgyjtemény V. kötetéből most jelent meg a 7. füzet a 911—940. számú, következő dallamokkal: 1. Láttam én már beborulva az eget. 2. Láttál-e oly jeget, melyben meleg legyen? 3. Lefeküdtem, de csak alig, alig! 4. Lehajlott a darutollam. 5. Lehullott a nap aranyugára. 6. Lelkem-babám, mért kinzol úgy...? 7. Lesz még cigány-lakodalom. 8. Letették már szeretőmet a sirba. 9. Maradj világ csak magadnak. 10. Meghalok én Füzérért. 11. Megigérté a rózsám... 12. Megunt engem az én rózsám szeretni. 13. Megy a gőzös Kikindára. 14. Messze uszik, messze vágyik a felhő. 15. Mikor én kis piezi gyermek voltam. 16. Mi van innen távol? — A Tisza. 17. Most jöttem Aradról. 18. Mura partján egy kis leány. 19. Muskatály fürt, ezukor alma. 20. Nem jó neked a fonóba járni. A teljes gyűjtemény, vagyis a zongorára alkalmazott 1000 magyar népdal ára együttvéve 7 frt 80 kr. A f. évi ötödik évfolyam, vagyis a 801 — 1000-ik számú dallamok előfizetési ára bérmentes szétküldéssel: (10 füzetre, 200 dallammal): 1 frt 80 kr; 5 hóra (5 füzetre, 100 dallammal) 60 kr; egy-egy füzet ára (20 dallammal) 25 kr. — Előfizetések postautalványon a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

Ifj. Nagel Ottó kiadásában, Budapesten a nemzeti színház bérházában megjelent a Magyar Általános Levelező 15-ik füzete. Szerkeszti Knorr Alajos. A tizenötödik füzet a közlekedési intézetek ismertetésével kezdődik. Szól a podgyászszállításról, halottak szállításáról, hintók, járművek szállításáról, élő állatok szállításáról, az áruszállításról; értekezik a hajózásról, ismerteti annak szabályait és az osztrák-magyar birodalomban létező három nagy gőzhajózási társulat járatait. Azután áttér a pénz és pénzértékek ismertetésére, hozza a magyar és ausztria pénzek leírását, ismerteti a külföldi arany és ezüst pénzeket és pedig a világ mind az öt részéből; azután szól a mértékekről és súlyokról, közli a régi és új métermérték viszonyait a hosszimértékek, térmértékek, köbmértékek súlymértékek, és erőmértékekre nézve; ismerteti az új mértékeket és súlyokat és ezt követve a külföldi mértékeket és súlyokat, végre ismerteti a magyar és osztrák állampapírokat és egyéb magyar és osztrák értékpapírokat Ezen érdekes tartalmu füzet ára 30 kr. Ugyanezen kiadónál kapható az Önügyvéd czimű közhasznu mű füzetekben, félkötetben és egész kötetben, füzeve vagy diszkötésben.

Szerkesztői izenetek.

K. M. urnak. A „Nyitott“ a kiadó-tulajdonos rendelkezése alatt áll, ki jelenleg távol van; — cikkét azért e számban nem adhattuk. Kérjük e tárgyban vele érintkezni.

Felelős szerkesztők:	
Ifj. Dobay János.	Móricz Gyula.
Kiadó tulajdonos:	
Szabó Albert.	

Sz. 623—1884.

Hirdetmény.

Lemhény, Almás csoportosított köz-ségeken a körjegyzői állomás választás útján betöltendő lévén, arra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állomásra pályázni ohajtának, mikép kellően felszerelt kérvényeket hozzám folyó évi aug. hó 1-ső nap-jáig nyújtásuk be.

A választás folyó évi augusztus hó 2-án d. e. 8 órától 11-ig terjedő időszakban Lemhényben, a körjegyzői csoport székhelyén, a község házában fog megtartatni.

K.-Vásárhelytt, 1884. jul. 3.

Gábor Péter,
szolgabíró.

„Rossz kávé“

sehol sem szívesen látott vendég, mert azon élvezeti és táplálékszer, melyet a fiatal és agg, a szegény és a gazdag egyenlően kedvel, csak úgy teljesíti feladatát a családban, ha róla azt lehet mondani, hogy

„jó kávé.“

Ez a legkellemesebb, legegészségesebb és e mellett legolcsóbb reggeli és oszonna.

„Legjobb kávé“

ez oknál fogva minden házi asszony jelszava, büszkesége.

Tisztelt asszonyság! Ha kedves családjának, ismerőseinek legjobb kávéját akar tálalni, úgy szíveskedjék használatba venni a

5—10

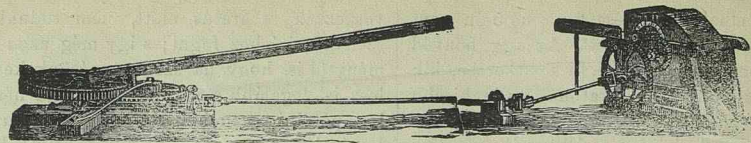
Szerencsi-féle családkávé.

Egy kanál ebből, két kanál jó szemes kávé és jó tejfel a legjobb kávé adja.

A Szerencsi-féle családkávé majdnem minden fűszerüzletben kapható. Faládácskáiban 10, 15, 20, 30 kr. csomagokban 3, 4, 5 kr. Szíveskedjék kísérletet tenni a

Szerencsi-féle családkávéval.

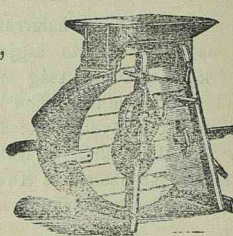
SZERENCSI E. gyárából KASSÁN.

WASS és RIEMER

1 52

vaskereskedése,
gazdasági gépek,
FECSEKENDŐK,
tűzoltó szerelvények és
harangok
állandó gyári raktára
és kiállítása

Sz.-Udvarhelyt.

Mint hazánk leghíresebb és megbízhatóbb gyárosainak képviselői, ajánljuk a következő, nagy választékban készletben levő gazdasági gépeket, eszközöket és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecsekendők, tűzoltó-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: kitűnő, legjobb szerkezetű kézi, léerejű járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkolyválasztó trieurók, szórórosták és kukoriczamorzsolókat.

Mosonyi Kühne Edétől: Hungaria Drill sorbavető gépek, lókapák, ekék és boronák, szecska- és repavágó gépeket.

Budapesti Tarnóczy Gusztávtól: különféle szerkezetű, legelőszűrőbűnek bizonyult szénagyűjtők, rétygalyuk, boronák, vetőgépek, rosták, váltó és kerülő ekék.

Budapesti Kotz Páltól: szecska-, repavágók, rostáló-, daráló-, vető-, boronáló- és összes gépei.

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecsekendők, tűzoltó szerelvények és harangokból nagyválasztékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönséget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és ezelszerű használhatóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire nézve készek vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait. Kiváló tisztelettel

WASS és RIEMER.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdamban és Csikszeredában Györgyjakab Márton bérlőnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüzösöknek szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlesztés kimutatás. L. K.
Adóhátraléki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Adósság-lelél r. k. egyházhhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állatgészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baronvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyegjelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujonozozási felszólalási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cselőd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresztelesi, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólalás ujonozozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadmunkások szökevények lajstroma. (L. I.)
" kiphatalósági jegyzőkönyve.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Halálozási felvétel, bíróságok részére.
Halálozási felvétel, gyámhatóságok részére.
Halálozási felvétel a brassói kir. illetékskabási hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványos válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.

Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Hatszázévi igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüg.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyegjelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott vérehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bírásokhoz.
Idésvény, erdőkíhágások ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkíhágások ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Defunctorum.
Itelet, községi bírásokhoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiadott lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a községi előjárásága által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdőkíhágások ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Közbesítési iktató jegyzőkönyv.
Közbesítési vevény, közs. bírások.
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatóság czimán leirandó egyenes adóhátralékokról.
Kipuhatólái jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, hely. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske)
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Kuladók-hátraléki kimutatás, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lónhart“ stb. czimíráttal ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimíráttal ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkészi hivatalnak“ czimíráttal ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági ítélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
" közigazgatáshoz.
Nemleges záloglái és becslési jegyzőkönyv, adóügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkíhágások ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panasz-könyv, közs. bir.

Panasz-könyv, erdőkíhágások ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkíhágások ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkíhágások ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól kül- és beliv.
Sommás makacsági ítélet.
" kereset és felzet.
" váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz vagyis: 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, büntnyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlelevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlelevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkészi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zalogjog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Zalogjog törlése iránti kérés és felzet.
Zaloglái, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, kül- és beliv.
Zaloglái és becslési jknyv, adóügy.
Zaloglái jegyzőkönyv, közs. bir.
Zaloglái-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iven, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, ujévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászati körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, melyekből gyári áron szolgálhatok. Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.